
Badanie przemiany beta produktów rozszczepienia z wykorzystaniem spektrometru pełnej absorpcji

Streszczenie

Prezentowana praca przedstawia wyniki badań przemiany β ośmiu produktów rozszczepienia, tj. ^{86}Br , $^{89,90}\text{Kr}$, $^{89,90gs,90m,92}\text{Rb}$ i ^{139}Xe , z wykorzystaniem Modularnego Spektrometru Pełnej Absorpcji (MTAS).

Detektory pełnej absorpcji dzięki dużej wydajności na detekcję promieniowania γ stanowią unikalne narzędzie do badania rozpadów β , a dokładnie rozkładu prawdopodobieństw zasilenia poziomów wzbudzonych w jądrze córki. Znajomość schematu rozpadu została wykorzystana do określenia średniej energii promieniowania γ i β a także rozkładu antyneutrin emitowanych w rozpadzie. Te zaś stanowią podstawę do obliczenia ciepła powyłączniowego, czyli energii emitowanej z produktów rozszczepienia oraz całkowitego strumienia antyneutrin reaktorowych, w tym także spodziewanej liczby oddziaływań antyneutrin z materią.

Opisane badania wykonano w Holifield Radioactive Ion Beam Facility (HRIBF) w Oak Ridge National Laboratory (ORNL). Wykorzystano protonową wiązkę o energii 40 MeV, która zderzając się z tarczą z $^{238}\text{UC}_x$, indukowała rozszczepienie. Produkty rozszczepienia były selekcyonowane z użyciem separatora masowego OLTF, implantowane na taśmę, a następnie wprowadzane do środka detektora MTAS, gdzie mierzono ich rozpady. Ważnym elementem pracy było opracowanie metody analizy danych, obejmujące stworzenie modelu detektora MTAS z wykorzystaniem pakietu Geant4, w celu znalezienia jego funkcji odpowiedzi na promieniowanie γ i β oraz zaimplementowanie algorytmu dopasowującego zasilenie przejść β do danych eksperymentalnych.

Dla większości zmierzonych nuklidów uwzględnienie danych z detektora MTAS spowodowało wzrost zasilenia wysoko leżących poziomów, a w konsekwencji zwiększenie średniej energii promieniowania γ w rozpadzie i zmniejszenie energii cząstek β i antyneutrin. Zmiana energii antyneutrin doprowadziła do redukcji przewidywanej liczby oddziaływań tych cząstek z materią.

Uzyskane wyniki zostały wykorzystane do określenia rozkładu ciepła powyłączniowego towarzyszącego rozszczepieniu ^{235}U i ^{239}Pu , nieznacznie poprawiając zgodność elektromagnetycznego komponentu z punktami eksperymentalnymi, wyrażoną w funkcji χ^2 , z 211 do 167 dla ^{235}U oraz z 152 do 146 dla ^{239}Pu . Ponadto potwierdzono oczekiwaną tendencję wzrostu elek-

romagnetycznego komponentu ciepła powyłączeniowego po uwzględnieniu wyników pomiarów techniką pełnej absorpcji.

Obliczenia całkowitej liczby oddziaływań antyneutrino reaktorowych z materią przyniosły jej spadek w stosunku do wyników obliczeń bazujących na dotychczasowych schematach rozpadów o: 1,5%; 0,7%; 0,9%; 0,6% odpowiednio dla rozszczepienia: ^{235}U , ^{238}U , ^{239}Pu i ^{241}Pu .